

לא זזות מהבית

הגל הפוסט-פמיניסטי מארצות-הברית כבר כאן, ויותר ויותר נשים צעירות לא מתביישות להודות בפה מלא: החלום הגדול שלנו הוא להגשים את עצמנו בטיפוח האמהות, הזוגיות והבית. מה גרם למושג "קריירה" להידרדר בשיח הנשי הדנדשי, ומה הן הסיבות שמחזירות את בנות ישראל למטבח?

אין לי מושג איך היא עושה את זה" היה אחד מרבייהמכר הגדולים של הספרות הנשית האמריקאית המודרנית. ספרה של אליסון פיי רסון (והסרט בכיכובה של שרה ג'סיקה פרקר שהתבסס עליו) נפתח כשקייט, מנהלת השקעות, עומדת במטבח באישון ליל, כשהיא מזייפת עוגת יום הולדת ביתית. העוגה הקנויה נראתה מושלמת מדי; קייט, האם הקריסטית, ניסתה לקלקל קצת את המראה של העוגה כדי שהאמהות האחרות יאמינו שהיא אפתה אותה בעצמה.

היצירה הוואת הסתיימה בהפסד כפול; הפסד אחד, כי בסופה קייט החליטה להוריד ווליום ולהתחיל להתייבב בבית לארוחות ערב, גם אם זה אומר שהנמסים שלה במשרד יקבל קידום במקומה. ההפסד השני הוא שהגיבורה שקייט ייצגה, דמות האם העובדת, טרוטת עיניים ומוכת רגשות אשמה וכינים, נותרה בתודעה של נשים אחי רות ולא ממש מילאה אותן ברוח לחימה. הסופרוומן שמג'נג'י לת מסיבת יום הולדת ביד אחת ווידאו קונפרנס בשנייה הפכה בשנים האחרונות מגיבורה תרבותית לסימן אזהרה. אין לי מושג איך היא עושה את זה? אולי, אין לי מושג למה היא עושה את זה. וגם – אני בטח לא מתכוונת לעשות את זה בעצמי.

**צליל אברהם
איר: גיא מורד**

אבל הטרנד הזה, של הפניית עורף למהפכה הפמיניסטית, לא נעצר בארצות-הברית, ובתקופה האחרונה הוא מחלחל בעוצמה רבה גם לתרבות הישראלית. עוד לפני שקוראים את המחקרים המקומיים בנושא, ויש אינספור כאלה, קל לאתר את המגמה הוואת איפה שהכל מוגש לך בתוך הפרצוף – אצל הסלבס וביראליטי. כמעט כל שבוע מתפרסם איפשהו עוד ראיון עם אישה מפורסמת ומצליחה בזכות עצמה, שמבטאת דעות שגם הסבתות של היום לא קונות, ומעלה על נס את נפלאות הביי שול, האמהות והספוגה כמדות האמיתיות של ההגשמה הנשית החדשה-ישנה. שלושה טורים פרובוקטיביים של מלכת היופי לשעבר יאנה חוריקר-כנפו, שעשו גלים ברשת בזמן האחרון, היטיבו לנסח את האג'נדה של המהפכה האנטי-פמיניסטית הישראלית. כותרתיהם היו: "אין דבר כזה, אמה קריסטית"; "עם כל הכבוד לגבי רים, אין כמו אמה בבית"; ו"אני לא רוצה שוויון – אני רוצה להיות אישה". גם במרדרי החסיים אפשר לראות לעתים קרובות טורים עם כותרות, כמו "גבר אמיתי רוצה אישה אמיתית, כמו פעם" ו"גם אני וחברותיי רוצות גבר טוב של פעם".

אבל זה לא נגמר במוספי הלייף-סטייל. לפי מחקר של אוניברסיטת תל-

האם הקרייריסטית ניסתה לקלקל את המראה של העוגה כדי שיאמינו שאפתה אותה בעצמה. מתוך "איך היא עושה את זה"

אביב מ'2009, שכלל 1,200 מרואיינים, מהישראלים בגיל 35-18 סבורים שמקום האישיה בבית. 39 אחוז סבורים שעבודתה במשרה מלאה תפגע בחיי המשפחה שלה. 42 אחוז חושבים שילדיה ייפגעו מכך. 71 אחוז מאמינים שעל אישה עם ילדים קטנים לעבוד במשרה חלקית או לא לעבוד כלל.

גם הנערות הולכות בעקבות גיבורות התרבות שלהן: סקר שערכה תנועת ויצו בשנה שעברה בקרב בנות 15-18 גילה, שרק 14 אחוז מהן רוצות ללמוד מרעים או הנר דסה, ורק שמונה אחוזים מתכננות קריירה בהייטק, הנדסה או אדריכלות. 82 אחוז ראו את עצמן נישאות בתוך עשור.

המהפכה הפמיניסטית חוזרת אחורה ומידרדרת וההישגים שלה נסוגים, קובעת הסוציולוגית ד"ר דרירה מעוז. מעוז יודעה בעין החרה שלה לאבחון תופעות חברתיות ישראליות, והיא שמה אצבע על המגמה הזאת בספרה "זוגיות: מדריך למש" תמש", שיצא ב'2011 (עם רבש ניר). לדבריה, 16" אחוז מהנשים שילדות מפסיקות לעבוד, ו26 אחוז עוברות לעבוד במשרה חלקית. נשים צעירות אומרות בריש גלי שהן רוצות להתחתן עם גבר עשיר ולא לעבוד בכלל, או לעבוד מעט, במשור כפי, שהן אוהבות. לא מדובר רק בפרנסה – חלק מהן רוצות לחזור אחורה, לתקופה שבה כל אחד ידע את מקומו. שהוא יתייחס אליי כמו לאישה, ואני אתייחס אליו כמו לגבר".

בתור מרצה בכירה במכללת הדסה וב" מרכז ללימודים אקדמיים באור"יהודה, ד"ר מעוז רואה את המצב הולך ומידרדר מדי שנה גם בכיתות שהיא מלמדת. "לפני שמונה שנים הסטודנטיות שלי היו מעונות את זה שהן רוצות להתחתן עם עשיר, מצטלקות, עכשיו הן אומרות את זה בצורה ברורה והן נחשבות מאוד לגיטימי וני כר גם בתרבות הפופולרית. 'חמישים גוונים של אפור', למשל, זו פנטזיה על גבר עשיר ודומיננטי, וזו תמצית הקשר השמרני".

ברור שהמצייאות הישראליות מורכבת יותר מתוכנית ריאליטי ומסוככת יותר מפוסטר של עקרת בית ברולים' ושמלת פעמון. רוב המשפחות בישראל מתנהלות במלחמת קיום כלכלית, והדילמה לא לעבוד בחצי משרה או בכלל לא היא פריווילגיה של נשים ממעמד גבוה בלבד.

"יש גררסיה מאוד מוסמית וספציפית",

מאבחנת גם פרופ' דליה מור, דיקן בית הספר למדעי ההתנהגות במכללה למינהל. "יש מגמה אצל נשים מבוססות ומשכילות לחזור הביתה ולממש את הגשיות בתוך הבית". אבל צריך להביא בחשבון שאותן נשים מבוססות ומשכילות היו אמורות להיות הראשונות שמממשות את כל האפשרויות שיש לגברים, ולא הראשונות שיתקפלו הבית. גם אלה הנטועות עמוק בשוק העבודה מנסות רק לעתים רחוקות להפוך את העבודה לקריירה. גם החלום על בית שוויוני, שבו שני הורים מתחלקים בעבודות הבית ומפתחים קריירה, הפך לעתים קרובות ללא רלוונטי. חלוקה של 50:50 נראית רחוקה מתמדי.

הסוציולוגיות מצביעות על הסבר אפשרי לתופעה: "היום מאמינים שטובת הילד היא במקום הראשון, ושטובתו היא שאמא תהיה צמודה אליו", מסבירה מעוז. "רוב האמהות מתחששות משרה עד שעה שלוש וחצי, וכמה משרות כאלה יש? איזו קריירה אפשר לע" שות עד שלוש וחצי? משתרשת תפיסה בסיסית שהורות ועבודה לא הולכות ביחד".

"אנחנו רואים נשים שכבר עשו איזושהי קריירה, רחו את הנישואים והילדים לגיל מאוחר, עוזבות הכל או מחליפות עיסוק למי שהן שמכנים פחות כסף אבל מאפשר להיות בבית", מוסיפה מור. "הן לא עקרות בית אלא אמהות במשרה מלאה, והן מפרידות ושמות את הרגש על האמהות ולא על הבית".

"אין פה שום קונפליקט", חותכת יפית, אוטוטו בת 40 מירושלים. "הקריירה שלי היא אמא. אני קורם כל אמא וככה אני מציגה את עצמי". יפית הייתה מוזיקאית, ואחרי שגולד בנה השני פרשה כדי להישאר איתו בבית עד גיל שנתיים ועשתה הסבה למדריכת לידה. "רוב הבנות שלמדו איתי הדרכת לידה היו בגלגול השני שלהן. הן היו קרייריסטיות, והחליטו לעשות שינוי שמתאים לחיי האמהות. לפי הציפיה של החברה אני אמורה לחשוב, 'מי אני, אני רק אמא? הייתי נגנית שכתבו עליה בעיתון. אבל אם יש עבודה קשה בעולם הזה, היא להיות 'רק' אמא. אני מדברת אל לב האמהות שאני מדריכה ומס בירה להן כמה חשוב להיות עם התינוק יותר משלושה חודשים. מובן שכל אמא צריכה לעשות מה שמתאים לה, אבל אני הרגשתי שזה זמן טוב להכניס את הבן הקטן שלי לגן רק בגיל שנתיים. אני רואה אמהות שהילדים זה משהו שקורה להן על הדרך, הם גדלים עם מטפלת או עם סבתא, והקריירה נמשכת כי

זה מה שהן אוהבות, או כי אין להן ברירה. לא בשביל זה הבאתי ילדים לעולם". את ההחלטה קיבלה אחרי כמה ניסיונות לשלב את המשחק עם האמהות. "הייתי צעיר, רח, כולם אמרו לי שחווים לעבוד, או חורתי. הבן הבכור שלי גרל באולם, והיה נורא כיף, אלא שלאט לאט הייתה יותר עבודה אחרי הצהריים והרגשתי שזה מאוד לא נכון. הייתי צריכה לשאוב חלב לפני שעליתי לבמה והילד שלי היה עם מטפלת כשהוא היה חולה. כל פעם שהיא סימסה לי שהוא עשה משהו בפעם הראשונה, אמר משהו, היה לי שחור בעיניים. הבנתי שעם הקטן זה לא הולך לקרות. אני מאוד רוצה להיות עם הילדים שלי ולא נראה לי הגיוני שמישהו אחר יגדל אותם".

היא משתרדלת לא לקבוע ייעוצים בשעות הצהריים ואוספת את ילדיה מהגן, "שנגמר לצערי רק בשתיים ולא באחת, זה מה שטר" כטנברג עשה לנו. הם באים הביתה ואוכלים את האוכל שלי ולא אוכל מתועש בצהרון". מה החלק של בן זוגך בהחלטה שלך?

"דיברנו על זה המון, אף פעם לא היה

לעבור לקריירה אחרת – להיות אמא".

לא כל מי שחותכת בשעות העבודה לטר" בת הבית רואה את הדברים באופן נחרץ כל כך. לעתים קרובות זה נעשה מחוסר ברירה, או מחוסר בברירות טובות. ריקי כהן, בלוגרית וכותבת ותיקה, ייסדה בעבר את הבלוג "אמהות אוברות", שעסק באופן גלוי ואמיץ בצדדים הקשים והפחות מדוברים של האמהות. לאחרונה היא עברה לעבוד מהבית, כיועצת לחברות בתחום הרשתות החברתיות, במטרה להקדיש יותר זמן לילדים שלה, והיא מדווחת שהיא ממש לא היחידה. "לא עמדת בשילוב הזה של בית ועבודה כשכירה", היא אומרת. "זה סחט אותי, וזו לא רק אני: אני רואה סביבי נשים עייפות מאוד מאוד מה שילוב הזה, וחלקן מרימות ידיים, מקטינות משרה או משנות מקום עבודה, ולפעמים גם מפרקות נישואים. יש הרבה ביקוש לעבודה מהבית. כשאת עובדת במשרד את כל הזמן עושה תמרונים, להגיע בזמן לצהרון או לה זעיק מטפלת, ואני לא חושבת שאפשר לע" שות את זה בלי לפגוע בילדים".

זו אמירה קשה. אבל זאת, רוב האמהות עוברות בחוץ ורובנו היינו ילדי מפתח. למה לחזור בהמש פוגע בילדים?

"חמש זה עוד סביר. יש הרבה משרות שאת יוצאת רק בשש ומגיעה בשבע. יש יותר מדי אינדיקציות שהילדים נפגעים מחוסר נוכחות הורית. זה בולשיט שכשהילדים גדולים הם לא צריכים אותך, הם כן, וזה תובעני, גם אם זה שונה מילדים בגן. אני כל הזמן מרגישה שכשאני פחות שעות איתם זה ניכר בהם. וכשאת משכורת שנייה, נמוכה בהרבה משל בן הזוג שלך, ומבחינת עבודות הבית הוא לא כן זוג שוויוני, אז אין אלטרנטיבה".

וכאן אנחנו מגיעים לגורם נוסף לגסיגה: "כסופו של דבר, הפמיניזם הצליח להוציא את האישה מהבית, אבל לא להכניס אליו את הגבר", אומרת מעוז. "למרות תפיסת האב החדש, המעורב, בין 80 ל-90 אחוז מעבודות הבית נעשות על ידי נשים. בישראל נשים עושות פי שניים וחצי יותר עבודות בית מג' ברים. יכעסו עליי שאני אומרת את זה, כי יש תודעה כוזבת מאוד חזקה. אם את שואלת מי שהי, היא תיתן לך סיבות – אני יודעת לעשות את זה יותר טוב, הוא לא יכול לחזור מהעבר

מידב: "אם מישהי רוצה להיות פוליטיקאית, מנכ"לית או שופטת, הכל פתוח בפניה. אני יכולה להיות מה שאני רוצה. אבל אם אני רוצה גם בחור שאפתן, מוצלח, איך אני יכולה לדרוש שיישאר בבית עם הילדים?"

ברור מאליו שאני בבית בגלל שאני האמא, אבל בעלי שיחיה עושה משכורת שמס' פיקה לנו כדי להיות כמו שאנחנו רוצים, ולהפוך זה לא היה עובר. הוא אבא מקסים, נותן, מחבק ומעורב, אבל אבא זה לא אמא. אין אפשרות שאבא ייתן אוכל לתינוק. תי נוק לא אמור לקבל אוכל מאבקה. כסוף הרי וגריכות למלא את תפקיד האמא".

אז מבחינתך המהפכה הפמיניסטית הייתה מיותרת?

"הפמיניזם פקח לנו את העיניים. הייתה לנו אפשרות לבחור אחרת. אני רואה עכשיו את 'מר מן' – לנשים בשנות ה-60 לא הייתה בחירה ובגלל זה הן היו אומללות. לי הייתה קריירה מדהימה בזכות הפמיניזם ובחורתי

צליל אברהם

“בעבר הסטודנטיות היו מעדנות את זה שהן רוצות להתחתן עם עשיר, מצטדקות.” מימין: ד”ר דריה עוז, פרופ’ דליה מור

דה יותר מוקדם. הייתה שאיפה שנשים יוכלו לעבוד, להתפרנס וגם להיות נשות קריירה, אבל הן הבינו שאף אחד לא ויתר להן בבית על כלום, ובסוף הן גם עקרות בית מ’מר מן’ וגם עובדות עד מאוחר. נשים שלא רוצות לוותר על ילדים צריכות לוותר על משהו אחר.”

ני וישבת לקפה בשישי בצעהריים עם קבוצת נשים בנות 22 עד 24 ממרכז הארץ. חכמות, נאורות, אף אחת מהן לא חושבת שמקומה של האישה בבית. כולן חונכו להצטיין בלימודים ולרכוש השכלה, וכולן עובדות ולומדות או מתכננות לימודים אקדמיים בקרוב. אני מפילה עליהן בטרם עת את השאלה הכבדה של זוגיות, משפחה וקריירה.

“אני נתקלת בהמון בנות שמחפשות מיי שהן מוצלח ומסודר”, אומרת ליה, סטודנטית למחשבים, “מחפשות את החיים הקלים.” נטע, שרוצה להיות מעצבת, גלוייה יותר: “אם אני לא אוהה חייבת לעבוד? פגאן. אם יהיה לי משהו שסדר אותי, גב כלכלי, זה יפתה אותי, כי יהיה לי יותר חופש לממש את עצמי. אבל כמוכן אני אוהב גם משהו עני.” “זה לא שמחפשים את זה, אבל אם זה יקרה זה יהיה מוצלח”, משלימה מירב. “אומרים, תצאי איתו, הוא ממדעי המחשב, הוא מהנדס.”

ומה מבחינה מקצועית? אתן ובנות גילכן מתכננות לבת עד הפוג עם הקריירה? “בנות בגילנו רוצות קריירה, אבל הן לא מוכנות להקריב הכל בשביל זה”, אומרת תמר, שסיימה עכשיו תואר ראשון באוניברסיטה. “הן לא רוצות לשלם את המחיר.”

שיירי: “אני בת להורים קרייריסטים ומי שגידל אותי זו סבתא. בתור ילדה לא הכרתי את אבא שלי.”

מירב: “הייתי בייביסיטר לילדים של אמא קרייריסטית, והיה לה קשה ועצוב שהיא לא יכולה להיות איתם.” נטע: “היא חיה עם ייסורי מצפון.” תמר: “לגברים אין אשמה, הם התנערו ממנה.”

”במקום העבודה שלי אפשר לספור על שתי ידיים את מספר המהגדרות”, אומרת דפנה, שמתלבטת עדיין מה ללמוד וביני תיים עובדת בחברת הייטק. “הן פשוט לא עומדות בעומס של עבודה ועבודות הבית.” תמר: “היום יש לאישה את כל התפקידים המסורתיים פלוס עבודה ופרנסה. מחקרים מראים שגברים לא מנתתפים בעבודות הבית אלא ‘עוזרים’.”

מירב: “ברור שהגבר ‘עוזר’ ושיש לו קריירה ושאת לא תהיי קרייריסטית. ברור שהגבר יעבוד ואם משהו יצטרך לעשות את ההקדמה ולחזור מוקדם, זו תהיה אני.”

תמר: “אנחנו נצטרך שהכל יהיה מושלם, שהבוס לא יכעס והילד לא יכעס והבעל יהיה בסדר. אנחנו רואים מי מתקדם ומי לא וזו לא רק בחירה שלנו. עובדה שקרנית פלוג לא התקבלה להיות הנגידה.”

דפנה: “אי־אפשר לגרום לגברים לוותר על המעמד של מלכי העולם, למה שהם יוותרו על זה?”

ליה: “זה נתקע בגלל בחירה של נשים. יש לנו בראש שאנחנו קודם כל אמהות, שאנחנו רוצות להיות עם הילדים יותר מגבר, ואנחנו נבחר עבודה שתאפשר לנו לצאת מוקדם ולעבוד מהבית לפעמים. גבי רים פחות חושבים על זה.”

בתור צעירות בשנת 2013 הייתן אמורות להיגיש שכל האפשרויות פתוחות בפניך? כן. למה אתן כל כך פסימיות? תמר: “בחורות בגילי לא רואות בפמיניזם מטרה. הן רוצות משפחה וילדים ולא מוכנות לוותר על זה. הדור הקודם הלך על כל הקר: רואים הרבה מנכ”ליות של חברות שלא הקימו משפחה. קראתי ש־40 אחוז מהדריקטטוריות הן רווקות ללא ילדים, ואצל ההגברים

ד”ר דריה מעוז: “נשים צעירות אומרות בריש גלי שהן רוצות להתחתן עם גבר עשיר ולא לעבוד בכלל, או לעבוד מעט, במשהו כיפי, שהן אוהבות. לא מדובר רק בפרנסה. חלק מהן רוצות לחזור אחורה, לתקופה שבה כל אחד ידע את מקומו”

– אחוז אחר. אישה שתרצה להיות מנכ”לית תצטרך לעבוד יותר קשה מגבר, לצבור יותר תארים ויותר ניסיון, ולהקריב הכל בשביל הקריירה, ובסופו של דבר יצפּו ממנה להיות בשתיים בבית ולהכין שניצלים.” מירב: “אם מישהי רוצה להיות פוליטיקאית, מנכ”לית או שופטת, הכל פתוח בפניה. אני יכולה להיות מה שאני רוצה. אבל אם אני רוצה גם בחור שאפתן, מוצלח, איך אני יכור לה לדרוש שיישאר בבית עם הילדים? אנחנו מראש מכוונות למישהו שלא אפשר זאת.”

“Back (שני צעדים קדימה, צעד אחד לאחור), זה השם שנתנה דליה מור לספרה האחרון. אבל אחרי עשוישים צעד אחורה, היא מזהירה, הצעד הבא קדימה לא מובטח.”

הפמיניסטיות בנות הדור שלי חתרו להגביר את השוויון והיו להן הישגים, אבל לחלק מהנשים הצעירות של היום אין תמיד רוח לחימה מהסוג שהיה לאמותיהן, היא

צילומים: נחית שער, יוחנן בלום

ואמרות לעצמן – “מה? לא שווה”.

פינקר, יהודייה קנרית שהייתה פסיכולוגית ילדים וחוקרת את עולם העסקים, פירסמה את הספר “פרדוקס המינים”, שיצא בעברית ב־2011. “אנו מגלים היום שכלל שהחברה יותר דמוקרטית, שוויונית ומשגשגת, ככל שלנשים יש יותר אפשרויות ויותר חירות, הן בוחרות בחירות יותר ויותר שונות מגברים – וזה הפרדוקס”, היא אומרת בשיחת טלפון מביתה במונטריאול. “בגרמניה ובהולנד תמישה עד עשרה אחוזים מהנשים בוחרות ללמוד פיזיקה. בפיליפינים, ברוסיה ובתאילנד – בין 30 ל־35 אחוז.”

היא מצטטת בספרה 500 מחקרים ומראיינות מדעניות ועורכות דין מצליחות, שעשו שינוי דרמטי בסדרי העדיפויות שלהן, הקטינו משרות ועברו למקצועות נשים מסורתיים, במקרים רבים להוראה. כולן אומרות לה אותו דבר: מעולם לא חווית אפליה. כל החיים עוודו אותי להתקדם. הבנתי שכסף ועוצמה הם לא מה שאני מחפשת. המסקנה שלה חד־משמעית – אפליה היא לא הסכר מספק לפערים בין גברים לנשים. פינקר קיבלה מקלחת של ביקורת פמיניסטית אכזרית, אבל גם שנתיים של מיילים מכל העולם, מנשים שהרגישו שמישהו סוף־סוף מכבין אותן.

“כבון, זה לא מה שציפינו מהמהפכה הפמיניסטית”, היא מתריסה. “קיוונו שברגע שנשגי שוויון, נשים ירצו את אותם דברים שגברים רוצים. אבל זה לא מה שאנחנו רואים, גם אם זה לא פוליטיקלי קורקט להגיד את זה. צריך להקשיב למה שגברים ונשים אומרים שהם רוצים. הגל השני של הפמיניזם אמר לנשים – תתעלמי מהגוף שלך, מהצרכים שלך ומהסכיבה שלך, ותעשי מה שצריך כדי להשיג כסף, יוקרה וכוח. נשים אומרות במחזקרים שחשובים להן דברים אחרים: שהעבודה תהיה מעניינת, שהן יוכלו לשנות ולהיות משמעותיות, גם אם הן ירוויחו פחות. מחקר שיצא השנה שאל גברים ונשים באיזה אורח חיים הם היו בוחרים אם לא היו להם שיקולים של פרנסה. חצי מהנשים אמרו שהן היו רוצות לעבוד בחצי משרה, ו־11 אחוז מהן לא היו רוצות צות לעבוד כלל. לעומת זאת, 75 אחוז מהגברים אמרו שהם ירצו לעבוד במשרה מלאה.”

בינתיים, בישראל, גם דקלה הרשקוביץ, פסיכולוגית תעסוקתית ממרכז “לכל אדם יש שביל”, רואה דברים דומים. “אני פוגשת לא מעט נשים שעושות סביב האמהות שינויים כאלה – מעורכת דין, רואת חשבון או מתכנתת לעובדת סוציאלית, קואוצ’רית או מורה. אם בעבר גם גברים וגם נשים עסקו בחיפוש אחר מימוש עצמי, קידום והתפתחות אישית, כיום עולות אצל נשים יותר סוגיות שקשורות למשמעות. נשים שחקריירה שלהן לא משמעותית בעיניהן שאלות את עצמן, ‘זה כל מה שאני אוהה?’ יש כאלה שרוצות להיות רק אמהות ומחפשות לכך לגיטימציה, ויש כאלה שרוצות לעבוד על כסף ויוקרה למען משהו קרוב ללבן, שיתחבר לתשוקה שלהן.”

ושמישהו אחר יפרנס?

“זה חיפוש שלאא דווקא בא עם הצהרה פמיניסטית. אם יש פה עמדה פמיניסטית איפשהו, היא לא לכבוש את העולם אלא דווקא באפשרות למצוא איוון ואורח חיים שמתאים לי כמו שאני היום, גם אם הוא שונה ממה שרצייתי בגיל 25.”

ואם כל אחת רוצה רק למצוא את האיוון שלה בשקט, מה יהיה עם המהפכה הפמיניסטית?

“המהפכה הפמיניסטית פחות נוכחת בחדר.” ●